

F. 3259
a. 694

3259

D. Brünfeldt.

Sirja kimbuke.

Tallinnas,
A. Busch'i kirjastus.
1899.

→ Hind 10 kop. ←

I. 3259.

Kirju kimbukene.

Lõbusad lood ja ladusad laulud paidele lastele.

Toimetanud P. Grünfeldt.

Tallinnas,
R. B u s h ' i kirjastus.
1899.

Линдфорса

Дозволено цензурою. — Юрьевъ, 1-го Октября 1899 г.

ENSU TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

32806

Печатано въ типографіи наследниковъ Линдфорса.

Kui murupinda. . . .

Kui murupinda katab lumi
Ja raagus metsas kohab tuul;
Kui igal pool on talvejumi
Ja kurvalt lukus seisab huul:

Siis wõta raamat kätte, loe,
Säält waimutoitu leiad sa;
Säält eluks saad sa tihti toe,
Mis ehib sind kui krooniga.

Seepärast pea kütjast lugu
Ja õpi tarkust hoolega,
Best wilets on see rahwasugu,
Kes pimeduse paelusfa . . .

Isamaa.

Sakari Topeliuse järele „S i n d a.“

Ära nendest rajadest togasi mine,
mida ejiisod on ajanud.

(Salomoni õp. sõnad 22, 28.)

Mu kodu on mul ülimäga armas. Seda ma tunnen. Aga seda ei suuda ma weel õieti mõista, miks ma seda suurt kodu pean armastama, seda kodu, mida isamaaks kutsutakse.

Ena ja koolidpetaja ütlevad küll selle meie kõikide kodu olemat, aga ma näen mujal palju asju teisiti olemat kui meie kodus. Sääal on teed teistmoodi, talud teistmoodi, inimesed teistmoodi. Ma wõin sinna hõlpsasti ära eksida, kus ma ial pole olnud. Mind ei tunne sääal keegi ja minna ei tunne kedagi. Kuda wõin ma wõdrast maad armastada? Kuda wõin ma õnnelik, rõõmus ja tuttav olla wõdraste inimeste juures?

Nõnda siis: kodu ma tunnen ja armastan, aga mis on isamaa?

Neid mõtteid mõtlesin enne, nüüd mõtlen teisiti.

Ühel hommikul seisin kõrgel redelil, mis meie toa katuse räästa najale oli püsti pandud. Sääalt ma wõisin kaugele ümberringi waadata. Meie talust eemal nägin teisi talusid. Meie karjamaalt kaugemal nägin niitusid, põldusid, mägeseid, teesid, metsaseid ja järvesid. Ma teadsin küll, et maailm suur on, aga nii suureks ma teda

fiisgi poleks arwanud. Ja jälle tuli mu meelde
see imeline möte, et see pidawat kõik meie maa

olema, meie suur kodu. Sää! ma mõtlesin: oh,
küll on suur, see meie kodu!

Ma ronijin redelilt maha.

Ena oli parajasti lambaid niitnud (püganud), ja istus nüüd ukse ees, kus ta walged willad mustadest ära lahutas.

Ma küsijin ta käest:

„Emakene, ons kõik see maa, nii kaugele kui film näeb, meie isamaa?“

Ena ütles:

„Tule, laps, istu siia minu kõrwale, siis ma räägin sulle juttu.“

Ja ta rääkis:

„Kõik see maa, mida siin näed, ja palju muud weel — see kõik on meie isamaa. Enne minu isa elas siin maal ju wanaisa. Ja enne teda elas jälle tema isa ja wanaisa, ei mitte ainult siin talus, waid ka mitmes muus talus ja mujal paigal. See maa oli nende maa ja sellepärast on see maa meie isadema, mida meie, nende lapsed, päranduseks oleme saanud. Siin on meie esiwanemad elanud, siin on nad tööd teinud, röömu ja muret tundnud ju enne meid. Siin on nad ka surnud ja hingawad hauas nüüd wiimast und. Kui meie esiwanemad siin nii kannatlikult ja hagarasti ei oleks töötanud, siis oleks meie maa nüüd paks mets wõi tühi kõrbe olnud. Kui nad siin ei oleks Jumala kartuses elanud ja oma lapsi õige Jumala tundmisele kaswatanud, siis oleksime alles pimedad paganad. Kui nad oma lastele ei oleks tulufaid teadusi

õpetanud, siis oleksime alles rumalad metslased.
Ja kui nad ei oleks waenlaste wägivalda vastu

maad oma werega warjanud, siis ei oleks meil
õigust, seadust, ega wabadust. Sest see maa on

palju häda kannatanud ta külmamaa piiril oleku läbi ja on palju wägivalda wõõraste poolt tundnud. Aga see maa oli meie isadele üliarmas, nii armas, et nad selle eest oma eluea waewasivad, ajalise õnne, ka oma südamewere ja elugi ohwerdasivad.

Meie kohus on siis, oma esiwanemate wastu tänulikud olla ja nende mälestust auu sees pidada. Meie peame neid auustama nagu oma lihast isa ja ema, et meie kaua elaksime ja meie käsi hästi käiks sel maal, mis Jumal meile on andnud. Meie peame püüdma oma isade wäärilised olla, nii et nende suremata waimud mitte kurbtuse ja häbiga meie pääle alla ei waataks. Seda maad, mida nemad on harinud ja ilustanud, peame meiegi harima ja ilustama. Seda maad, mida nemad on armastanud ja oma werega warjanud, peame meiegi armastama ja nende kombel kaitsma.

Mitte ainult nende pärast, waid ka oma pärast. Sest Jumal on selle maa meile selle jaoks andnud, et see meile kõike annaks, mis meile eluks hädasti waja on. See annab meile siis ka leiba ja riideid, tööd ja tegewust, sõpru ja kaitsset. See kaswatab meid Jumala kartuses ja kõigis inimeste tarkuses. See jagab meile õpetust, kirikus ja koolis. See warjab meid walitsuse ja seaduste läbi iga wägivalda eest. See aitab meid igas hääs ja auusas töös. See

annab meile elus aset ja surres hana. Selle-
pärast on see maa meie suur kodu. Selle maa
hääks peame truusti töötama ja — kui see Ju-
mala tahtmine on — auuga surema.

Aga, laps, pea ifka meeles, et Jumal selle
maa meile selleks omaks on andnud, et see maa
oma aset maailmas dieti täidaks ja et tema
tahtmine sünniks nii maa pääl kui taewas. Sest

Zumala päralt on maa ja kõif, mis selle p aal on. Meie peame aru andma selle üle, kuda tema andeid oleme tarwitanud. Ta nõuab meilt igahelst kord aru, kuda sellega oleme ümber käinud, mis meie kätte on usaldatud. Mõtleme järele, mis peame temale siis wastama?

Kuna meie Taewaija majapidajad oleme, peame meie teda paluma, et ta meile dige kindla, dieti truu ja alati elawa armastuse meie isamaa kohta annaks, nii et see maa tema K oigew egewama warju all ikka wõiks ditsta ja ta kiitust kuulutada põlwest p olweni!

Sina aga, lapsukene, ela nii siin selle maa pinna p aal, et sa alati südamest wõiksid tunnistada:

Sind surmani küll tahan
Ma kalliks pidada,
Mu ditsew Gesti rada,
Mu lehkaw kodumaa.
Mu Gesti wainud, jõed
Ja minu emakeel,
Teid k orjeks kiita tahan
Ma surmatunnil weel!"

Wäikeje tütarlapse usk.

Üks wiieaastane tütarlaps oli raskesti haige ja ta wiimne tund näitas üsna ligidal olemat. Risti-isa tuli teda vaatama ja ütles :

„Armas lapsukene, wdimalik on, et sa pea ära sured. Kas sa tahaksid küll hää meelega taewa saada?“

„Muidugi tahaksin!“ wastas laps; „sääl on kõigil wagadel lastel nii väga hää olla.“

„Kas sa siis ikka hää laps olid?“ küsis risti-isa.

„Ei, mitte ikka!“ wastas laps, „aga Jeesus on mind hääks lapseks teinud.“

„Koh, aga kuda wõid ja siis julge olla, et taewasse saad?“ küsis risti-isa.

Lapsuke waatas imestades risti-isa otsa, tõstis siis oma pääkese üles ja vastas:

„Jeesus on ütelnud: Laske lapsukesed minu juurde tulla — ja mina olen ju laps!“

Õnnelik.

Leo Tolstoi jutute.

Oli kord üks kuningas; ta jäi väga raskesti haigeks.

„Ma annan sellele wõi poole kuningriiki, kes mu terweks teeb!“ ütles ta.

Rutsuti kõik tohtrid ja muud targad mehed kuninga juurde.

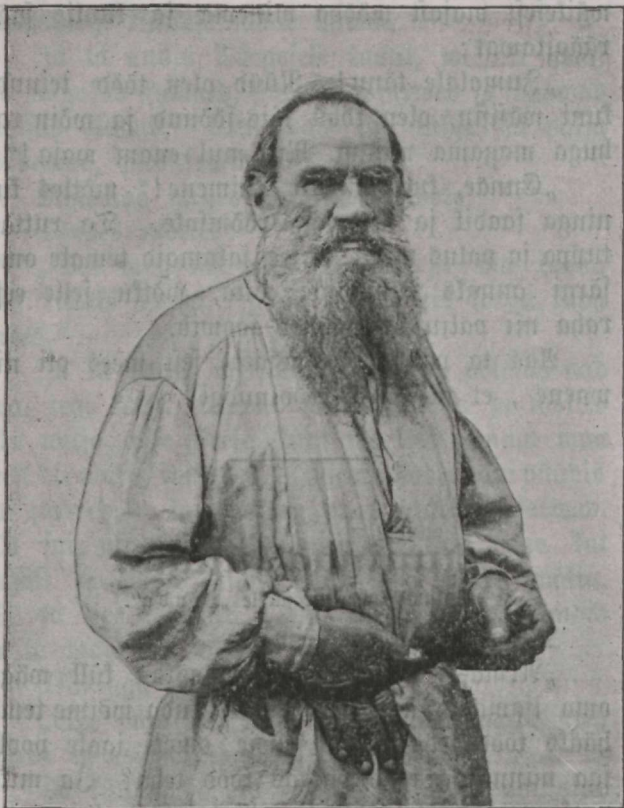
Uga ei keegi nendest suutnud midagi aidata.

Wiimaks ometi teadis üks nendest nõuu, kuda kuningat terweks saada. Ta sõnas:

„Meie peame ühe õnnelise inimese otsima, sellelt särgi tooma ja kuningale selga panema, see aitab.“

Kohe saatis kuningas igale poole käskjalad wälja õnnelist inimest otsima. Nad käiswad

terme maa läbi, aga kufagilt ei leidnud nad õn-
nelist inimest. Mõni oli küll rikas, aga ta oli
haige, teine oli terve, aga kehv, kolmas oli küll

Араhw Leo Толстоi.

rikas ja ka terve, aga temal oli mure naese ja laste pärast. Sgal ühel oli midagi puudust kurta.

Wiimaks juhtus üks kuninga saadik ühest wäikesest majast mööda minema ja kuulis säääl räägitawat:

„Sumalale tänu! Nüüd olen tööd teinud, kuni wärsin, olen kõhu täis söönud ja wõin rahuga magama minna. Mis mul enam waja!“

„Ennäe, kus õnnelik inimene!“ mõtles kuninga saadik ja sai väga rõõmsaks. Ta ruttas tupp ja palus meest, et see jalamaid temale oma särki annaks kuningale wiia, wõtku selle eest raha nii palju kui iganes soowib.

Aga ta palwe oli asjata, sest mees oli nii waene, et tal särki ei olnudgi!

Kuninga kingid.

Sakari Topeliuse järele „B i n d a“.

Mina ütlesin fõrd emale:

„Armas emakene, ma armastan küll väga oma isamaad, aga ütle mulle, kuda wõime tema hääks tööd teha? Ega meie ometi igale poole saa minna ja igas paigas tööd teha? Ja miks peaksimegi teistele ilma palgata tööd tegema?“

Ema rääkis mulle siis järgmise jutu:

„Oli kord kuningas, sel oli kaks sulast; ühe nimi oli Tõrges, teise nimi Usin. Kuningas ütles neile:

„Teie olete tublid töömehed, ma annan teile kummalegi tükkise maad harida.“

Ja ta andis Tõrgesele kauni, wiljaka maa, kus nägusid nurmed, sinetawad järwed ja kohawad metsad oliwad. Usin aga sai tühja ja palja kõrbemaa, mis soosid täis oli.

Mõlemad mehed hakkasiwad tööle.

Tõrges mõtles:

„See maa on muidugi häa ja ma tahan siin rikkaks saada, saagu teised siis korda kuda tahes.“

Ja ta raius metsad maha ning põletas nad ära, tegi kütist, külwas seemne maha ja wõttis ühe wilja teise järele, kuni see kõik rammu maa sees oli wälja imenud. Niisama hoolimata püüdis ta järwedest kalu, kuni need tühjaks saiwad. Ta sai nii küll wäheks ajaks rikkaks, aga kui maast ja weest enam midagi ei olnud wõtta, jäi ta pea kehwas. Ta lastest saiwad sandid ja ta maa jäi paljaks söödiks.

Usin aga mõtles:

„See maa on tühi ja wiljakandmata, ma tahan ta wiljakandjaks teha.“

Ta kündis söödid ja raismikud üles, raius metsa maha, kaewas soodesse kraawid ja kandis hoolt, et kalad järwes wõisiwad sigida. See oli

pitoline ja waewaline töö, aga palk ei jäänud wiimaks tulemata. Ufina aidad ja küünid saidwad täis, ta lapsed pärisiwad temalt tubli talu ja kõigel rahwal oli sellest meelehää.

Õdne aasta pärast juhtus kuningas oma käigu pääl sinna paika. Kui ta Dörgeje talu ligidale sai, ütles ta oma seltsimeeste wastu:

„Eks see maa olnud enne ilus ja wiljakas? Kes on ta nüüd nii tühjaks ja paljaks teinud?“

Ja sulased kostsiwad:

„Dörgees on seda teinud!“

Ja Ufina koha juurde jõudes küsis kuningas:

„Eks see maa olnud enne harimata ja tühi? Kes on ta nüüd nii ilusaks ja wiljakandjaks teinud!“

Sulased wastasiwad:

„Seda on Ufin teinud!“

Siis kutsus kuningas Ufina oma juurde ja ütles temale:

„Sina hää ja ustaw sulane, mina andsin sinule kehwa ande, aga sa oled oma armastuse ja tööga mind auustanud ja tulewatele põlwelele röömu teinud. Tule minuga, ma annan sulle weel palju parema ja wiljakama maa; ole mulle ustawaks sõbraks ja mu rahwale ilusaks eeskujuks.“

„Aga Dörgeest tõreles kuningas wäga ja ütles temale:

„Sina kõlwatu ja laisk sulane, eks ma andnud sulle rohke ande, et sa mind oma tööga

auustaks ja mõne tulewa põlwe õnneliseks teeksid?
Aga waata, mis sina oled teinud!”

Ja ta ajas halwa sulase häbiga oma riigist
välja.”

Nii rääkis ema.

Siis ütles ta mulle:

„Mis ja nüüd arwad nendest meestest?
Kumb nendest on kuninga kinki paremini hoidnud?”

Mina vastasin kohe:

„Ufin on seda teinud.”

Ema sõnas:

„Oled dieti arwanud. Tõrges mõtles ainult
oma kasu pääle ega hoolinud muust midagi.
Sellepärast pidi ta wiimaks häbiga maalt välja
minema. Ufin aga mõtles oma ligimeste ja
õnne pääle ja tegi oma isamaa hääks tööd.
Sellest tundis ta siis ka ise rõõmu ja õnne
ja saatis maale ja rahwale kasu. Halp on see,
kelle meeles ainult üürifese aja tulu seisab, tark
mees mõtleb ka tulewate päewade pääle.”

Kaua, kaua weel selle järele, kui need mehed,
kellest eespool räägitud, ju ammu surunud olivad,
näitawad inimesed sööti jäänud põldude pääle
ja ütlesiwad:

„Waata, seda on Tõrges teinud!”

Ja niisamuti näitawad nad wiljakandja
maa pääle ja ütlesiwad:

„Waadake, seda on Ufin teinud!”

Rumb nendest meestest on nüüd parema mälestuse enesest järele jätnud?"

Mina vastasin kohe:

„Muidugi ikka Usin!"

Ja ema ütles siis:

„Dige, mu lapsuke!"

Tee ja ole siis sinagi nagu tema on teinud ja olnud. Kas sa maad künnad ehk merel sõidad, käsitööd teed ehk majatalitust toimetad ehk oma teadmistega ligimesele tulu tood või ka mingil muul auusal kombel omale leiba teenid — ikka waata, et su tööst midagi tõsist tulu tuleks, et sa selle wiljakandjaks teed, mis enne tühi ja paljas olnud. Püüa ikka, et sa endast midagi paremat järele jätad kui ise said, sest ainult nii võib ilm edasi saada. Waata, kui sa nõnda teed, siis teed tööd isamaa hääks. Mingi tõsine töö ei ole nii alatu, et see Jumalale ei kõlbaks ehk isamaale tulu ei tooks, kui sa seda aga armastuse ja ustawa usinusega teed. Ja kui hää töötegija sureb ning ta nimigi unub, siis jääb ometi ta töowili ta järele alati. Kõik, mis maailmas hää ja tulus on, mis meid rõõmustab ja meile tulu toob — see on mitme tuhande inimese töowili, kes enne meid on elanud. Meie maitseme nüüd nende töowilja ning täname neid haura põhja, ehk ma küll suuremalt jaolt nende haudasidgi ei tunne. — Aga halp on ahne töötegija, ta ei jäta enesest midagi järele. Ta

on tööd ainult oma tarwis teinud, aga kasu, mis ta sellest saanud, ei wõi ta ometi endaga hauda kaasa wõtta. Mis tarwis on ta siis ilmas elanud?

Aga fina, armas laps, püüa, et sa mitte asjata seda elu ei ela, mis armas Taewaisa sulle on andnud.

„Dee tööd ja palu Jumalat,
Siis igapäewast leiba saad.“

Kolm sõela.

„Ema!“ hüüdis väike Elli koolist kodu tülles.
„Tead, täna kuulsin dieti palju paha naabri-Gewast. Ei oleks sugugi uskunud, et ta nii sant laps on. Tema . . .“

„Dota pisut, lapsuke!“ rääkis ema wabele.
„Enne kui edasi räägime, katsume, kas su jutt niisugune on, mis kolmest sõelast läbi pääseb.“

„Millest sa räägid, ema?“ küsis Elli.

„Ma mõtlen seda, et esiteks peame vaatama, kas kuulnud jutt ka tõsi on.“

„Muidugi on, sest Kadri ise rääkis mulle ja ta on ju ometi Gewa parem sõber.“

„Noh, see on küll wilets sõber, kes teisest teistele paha juttusid räägib. Aga kuigi see tõsi on, räägid sa seda armastuse pärast edasi?“

„Oh ei, ema, ma ei tahtnud Gewale midagi halb olla, aga ehk ma ometi olin! — Mul oleks paha meel, kui Kadri midagi paha minust räägiks.“

„Ja kolmandaks: Kas sul seda maja on edasi rääkida?“

„Ei, seda ei oleks tarwis teistel teadagi.“

„Vaata laps, siis on parem, et selles asjas suu üsna kinni pead. Palume Jumalat, lap-

fuße, et ta meie suu lukku paneb ja meie huuled
paha rääkimast hoiab. Kui meie ligimestest
hääb ei tea rääkida, siis ärgem ka halba rää-
figem!“ „Linda.“

Laps, palu!

Laps, palu ja, su lõhtamisi
Saab kuulma Jsa ülewelt.
Su pisarad ta hiljakesi
Saab pühkima su laugudelt:
Küll ingel kannab oma pühas süles
Su õhtamised Jsa ette üles.
Su palwed on Ta meele pärast,
Su waga meel niisamuti,
Sest weel ei tea elakärast
Su meel, mõistus, mõtegi.
Seepärast palu, lapsukene, itka,
Küll Jsa kuuleb palweid südantikka!

Meelespidamiseks.

L

ubliduse ei tule tööta,
Õsawus ei hooleta.

* * *

Ühtgi tundi tuluta
Ara ial kuluta :
Tund võib sulle
palju tuua,
Õnnetust ja õnne
luua.

* * *

Palwega alusta,
Palwega lõpeta,
Korras siis töö,
Rahulik öö.

* * *

Läbi metsa, mä-
gede
Wääramata wägede
Püüa püsimata ja
Õmal' rada raiuda.

* * *

Ei või ja kõiki
ütelda,
Mis mõtleb wahest
meel,
Waid pead tihti
waitima
Ja kannatama weel.

* * *

Ragu fina metsa hüüad,
Nõnda kostab tagasi,
Ragu elus tõttad, püüad,
Nõnda saad ka edasi.

* * *

Mis võin mina parata,
Et ma jäänud warata :
Olen noor ja tahan teel
Vara walmistada weel.

* * *

Kelle jalg tatsub,
Selle juu matsub.

Taewast kukkunud raha.

Ütsford elas üks pisifene tütarlapsufene, kelle isa ja ema ära surnud, ja ta oli nii waene, et tal ei tuba olnud, kus elada, ega woodit, kus magada, ja wiimaks ei midagi muud kui riided seljas ja tükike leiba käes, mida talle üks hää inimene andnud. Aga ta oli hää ja waga. Ja et ta kõigest ilmast nii mahajäetud oli, läks ta Jumala pääle lootes wälja põllu pääle. Sääl tuli talle üks waene mees wastu, see ütles :
„Oh, anna mulle midagi süüa, mu kõht on nii wäga tühi.“

Lapsukene andis talle kõik oma leiva, soomis talle hääd isu ja läks siis ise edasi.

Sääl tuli talle üks laps vastu, see ahastas ja rääkis :

„Ah, mu pääl on nii üliwäga külm, kingi mulle midagi, millega teda katta woin.“

Sääl wöttis tüdrukukene räti oma pääst ära ja andis selle waele lapsele. Siis läks ta ise jälle edasi.

Ja kuna ta tasakesi edasi sammus, tuli talle jälle üks lapsuke vastu, sel kuube ei olnud ja sellepärast külmetas. Tüdrukukene andis talle oma kuue.

Tüki maa taga tuli talle jälle üks laps vastu, sel ei olnud seelikut ; tüdrukukene andis talle selle.

Wiimaks jõudis ta metsa ja öö oli ju kätte jõudnud, sääl tuli üks pisike tütarlaps vastu, sel polnud särkigi seljas ja palus seda tema käest.

Tüdrukukene ütles :

„Öö on pime, keegi sind ei näe, sellepärast wõid küll särki ära anda.“

Ta wöttis särki seljast ja andis lapsele.

Ja kuna ta nii metsas seisis ja tal enam midagi polnud, kukkusiwad korraga tähed taewast maha ja muutusiwad maas uuteks, sära-

wateks rublatükkideks : ja ehk ta küll särigi ära andnud, oli tal nüüd kõige peenemast linast uus särk seljas. Selle jisse korjas ta mahakukkunud rublad ja oli nii eluajaks rikas.

Juut kibuwitsade keskel.

Rord elas üks rikas mees. Temal oli üks sulane, see teenis teda usinasti ja auusasti, oli hommikul kõige esimene woodist wäljas ja õhtul kõige wiimane, kes magama läks. Ja kui mõni õige raske töö teha oli, mida keegi teha ei tahtnud, oli tema esimene, kes selle kallale asus. Selle juures ei kaebanud ta kordagi, waid oli kõigega rahul ja alati rõõmus.

Kui nüüd aasta ümber sai, ei andnud peremees talle palka, waid mõtles :

„Kõige parem on, kui talle palka ei anna, siis jääb ta teenistusesse edasi.“

Sulane ei lausunud ka sõnagi, waid tegi ka teisel aastal tublisti tööd. Aasta lõpul niijamajugune lugu. Sulane jäi kolmandaksigi aastaks. Kui aga keegi aasta mööda läks, pistis

peremees käe taskusse, aga ei mõtnud säält midagi wälja.

Nüüd tegi sulane kord suu lahti ja sõnas:

„Peremees, ma olen sind nüüd ju kolm aastat auusasti teeninud, ole nii lahke ja anna mulle nüüd kätte, mis minu päralt on, sest ma tahan siit ära minna ja ilmas wähe ringi käia.“

Sääl wastas ihnuskael:

„Jah, mu armas sulane, sa oled tublisti tööd teinud ja pead nüüd ka tubli palga saama.“

Pistis käe jällegi taskusse ja wõttis säält kolm kopikat wälja.

„Siin on sulle iga aasta eest kopik: paremat palka ei oleks sa küll kellegi teise juures wõinud saada.“

Sulane, kel rahast aimugi ei olnud, pistis saadud kopikad tasku ja mõtles:

„Nüüd on dengi dawolno, mis eest ma nüüd weel ennast raske tööga pean waewama.“

Ja ta lahkus peremehe juurest ja sammus lauldes ja tantfides minema.

Nüüd sündis aga, kui ta parajasti wõsast mööda sammus, et säält üks pisike mehikene wälja astus ja hüüdis:

„Noh, kuhu tõttad sina nii rõõmsasti? Näha on, et sa muret sugugi ei tunne.“

„Mis tühja pärast ma siis kurb pean olema,“ wastas sulane; „kolme aasta palk kõliseb mul taskus, mis mul muud weel waja on?“

„Kui suur ju warandus siis dieti on?“ küsis mehike.

„Kui suur?“ Terwe kolm kopikat, ei enam ega vähem.

„Kuule,“ sõnas päkapikumees, „mina olen waene mees, kingi need kopikad mulle, jina oled noor ja terwe ja wõid jälle tööd teha ja raha teenida.“

Ja et sulasel hää süda oli, ulatas ta omad kopikad mehele ja sõnas:

„Sumala nimel, ega minul tast ometi puudust tule.“

Sääl sõnas päkapikumees:

„Et ma ju hääd südant näen, siis awalda mulle kolm soowi ja nad kõik peawad täidetud jaama.“

„Ahaa,“ hüüdis sulane, „jina oled üks nendest, kes siniselt wilistada oskab. Olgu, kui siis just olema peab, siis soowin enesele kõige päält ühe püsji, mis kõike trehwab, mille päale ma sihin, teiseks ühe wiuli, kui seda mängin, siis peawad kõik, kes ta kõla kuulewad, tantsuma, ja kolmandaks: kui ma kellegilt midagi palun, et siis mu palwet ial täitmata ei jäeta.“

„Seda kõike pead jaama,“ sõnas päkapikumees, rabas põõsastesse ja tõi jäält ühe püsji ja wiuli nähtawale, nagu oleksiwad nad sinna ju enne walmis olnud pandud. Ta andis nad sulase kätte ja sõnas:

„Palu sa, mis sa ial tahad, keegi ei pea su palwet täitmata jätma.“

„Süda, mis soovid sa weel?“ hõiskas sulane ja sammus edasi.

Warsti pääle selle tuli talle üks pika kits-habemega juut vastu. See jäi äkitselt seisma ja ühe puu latwa otša wahtima, kus üks linnufene laulu lödritas.

„Mi wai“, hüüdis ta, „misjugune tugem hääl on sel linnul. Oh et ta minu oma oleks, kui keegi talle saba pääle pisut soola riputaks!“

„Kui muud midagi ei ole“ lausus sulane, „siis on see warsti toimetatud.“

Pani püssi palgesse ja lastis. Lind kukkus keset fibuwitsa pödsaid.

„Mine, kelm, ja too lind fibuwitsade keskest wälja,“ sõnas sulane juudi vastu.

Ja juudikesel ei olnudgi muud nõuu, ja ta tükkis fibuwitsa pödsaste alt rägastikusse.

Kuna juut sees oli, tuli sulasele naljatuju pääle ja ta hakkas wiulit mängima. Juut kobe jalgu tõstma ja hüppama. Sa mida enam sulane mängis, seda hullemini hakkas juut kekima. Aga okkad rebisiwad tal kuue puruks, hakkasiwad ta habemesse finni ja torkisiwad teda terwest kehast.

„Mi wai!“ kisendas juut, „mis see wiulit

mängimine nüüd tähendab, mina ei taha ju sugugi tantšida.“

Aga sulane ei pannud seda kuulmaksgi, vaid mõtles :

„Ta on küllalt inimesi nõõrinud, las' nüüd offad teda ennast ka pisut kriimustawad.“

Ja ta hakkas uuesti mängima, nii et juut tantšides oma kuue üsna puruks rebis.

„Mi wai,“ kisendas juut, „ma annan sulle kõif, mida soowid, terwe koti täie kulda pääle kauba, jäta aga mäng järele.“

„Noh, kui nii helde oled, jätan järele,“ sõnas sulane, „aga seda ma sulle ütlen, et sa kord weel minu pilli järele pead tantšima.“

Wõttis kullakoti ja läks teele.

Juut jäi seisma, waatas talle järele ja wakis, kuni sulane taht hästi kaugemale jõudis, siis kisendas ta :

„Niisugune häbemata moosefant, küll mina sulle näitan, sina näru!“

Ja ta pistis kobe linna poole jooksu ja tõttas kohtuniku juurde.

„Mi wai, kohtuniku herra, tee pääl rööwis mind üks farmantsik purupaljaks, nii et kiwidgi peakšiwad kisendama. Jumala eest, laske see inime finni wõtta ja wisake ta wangitorni.“

Sõnas kohtunik :

„Oli see mõni soldat, kes sind oma mõõgaga nii haawas?“

„Ei, püss oli tal küll õlal ja wiilul selja pääl, aga soldat ta ei olnud. Ta on kergesti tuntaw.“

Ja kohtunik saatis sulased wälja, need leidsiwad sulase kohe üles ja tõiwad ta linna.

Kui ta kohtu ette kutsuti, sõnas ta:

„Mina ei ole juuti mitte puutunud, ega ta kulda wägivallega riisunud; ta on seda mulle ise andnud, et ma wiilulimängu järele jätafsin, mida ta kannatada ei suutnud.“

„Mi wai!“ kisendas juut, „ta waletab, ta waletab.“

Aga kohtunik ei uskunud seda ka ja sõnas:

„See ei ole kellegi wabandus, seda ei tee üksigi juut.“

Ja ta mõistis sulase wõllasfe.

Kui teda hukkamiseplatšile wiidi, kisendas juut:

„Näru, nüüd sa saad, mida teeninud oled!“

Sulane astus rahulikult redelit mööda timuka juurde üles, pööras end aga wiimase pulga pääl weel kord ümber ja sõnas kohtuniku wastu:

„Täitke mul enne surma weel üks palwe.“

„Jah,“ sõnas kohtunik, „kui sa oma elu eest ei palu.“

„Ei,“ wastas sulane, „mitte elu eest, waid ma tahan weel enne surma kord oma wiilulit mängida.“

Juut kukkus kohe kisendama:

„Ai wai, ai wai, seda ärge Jumala eest mitte lubage.“

Aga kohtunik lausus:

„Miks peaksin talle ta wiimast löbu keelama, paha see ju kellelegi ei tee.“

Juut aga kisendas:

„Ai wai, siduge mind finni, siduge mind finni.“

Sulane aga wõttis wiuli selja päält ja hakkas mängima; waewalt oli ta ühe korra tõmmanud, kui kõik järsku püsti tõusiwad ja kargama hakkasiwad: kohtunik, kirjutaja, kohtuteener, timukas ja juut, kohtunik ja juut weel kõige hullemini. Peagi tantsisiwad kõik kaasa, kes turul oliwad, isegi koerad ajasiwad end tagumiste jalgade pääle püsti ja kargasiwad kaasa. Ja mida kauemini ta mängis, seda hullemini, seda kõrgemale kargasiwad tantsijad, löiwad üksteisega pääd kofku ja hakkasiwad koledasti kisendama.

Wiimaks hüüdis kohtunik koguni hingetult:

„Ma kingin sulle su elu, jäta aga mängimine järele.“

Sulane tegi, mis soowiti, pani wiuli käest ja astus redelilt jälle alla.

Tema esimesed sammud wiisiwad teda kohe juudi juurde; selle wastu ütles ta:

„Sina, kelm, nüüd ütle, kust sa selle raha oled saanud, ehk ma wõtan jälle wiuli ja hakkän mängima.“

„Varastanud olen ma ta, varastanud,“
kõhendas juut, „sina aga oled jeda auuga tee-
ninud!“

Sääl lastis kohtunik juudi mõllasse tõmmata
ja sulane läks röömsa meelega kodu.

Mis ta wiulijst pärast saanud, pole ma
kuulnud; niipea kui selle üle teatust saan, ei
taha ma ka sind sellest ilma jätta, armas laps.

Jõulu-õhtul.

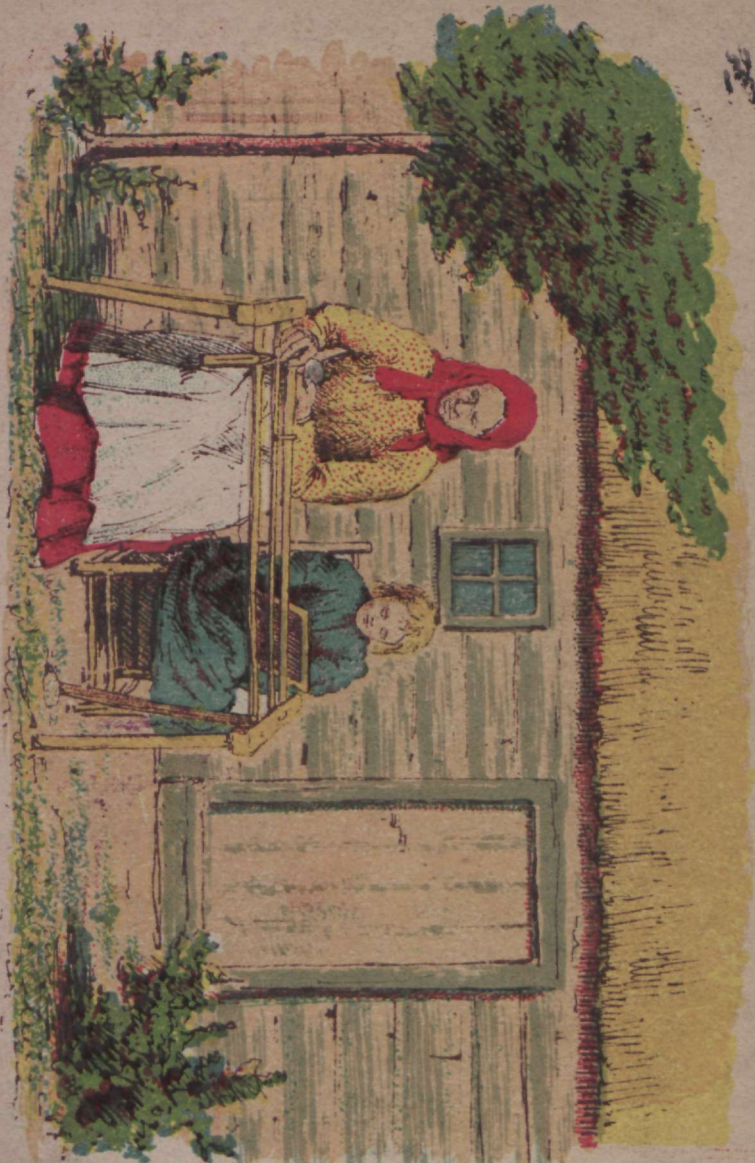
Kuusjekene küünla walgel,
Lapsukesed röömsjal palgel
Umber jõulupuu,
Lõbus laulu ettekanne,
Kõiki röömustanud anne,
Laulab süda, juu . . .

Keegi ainal kurwal pilgul
Waatab wälja walu wilgul:
Taewas tähed, kuu.
Lapsespõlv on ammu mööda —
Elutorm on teinud tööda —
Kurb ja kahwatu.

Ilma elu wäga walju,
Pühaj kallil õhtul palju,
Palju leinajaid.
Helde Jõsand, armu anna.
Jõulu röömu kõigil kanna,
Pühi pisaraid!

Elise Nun.

The Artist's Garden.

THE END OF THE WORLD.